

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 92/20
Λουξεμβούργο, 16 Ιουλίου 2020

Αποφάσεις στις υποθέσεις C-549/18, Επιτροπή κατά Ρουμανίας
και C-550/18, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας

Η Ρουμανία και η Ιρλανδία υποχρεώνονται να καταβάλουν στην Επιτροπή κατ' αποκοπήν ποσό ύψους, αντιστοίχως, 3 000 000 ευρώ και 2 000 000 ευρώ

Τα δύο αυτά κράτη μέλη δεν μετέφεραν εμπροθέσμως στο εσωτερικό δίκαιο, κατά τρόπο πλήρη, την οδηγία σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας

Η οδηγία 2015/849¹ αποσκοπεί στην πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Τα κράτη μέλη όφειλαν να μεταφέρουν την οδηγία αυτή στο εθνικό τους δίκαιο το αργότερο έως τις 26 Ιουνίου 2017 και να ενημερώσουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα μέτρα που έλαβαν συναφώς.

Στις 27 Αυγούστου 2018, η Επιτροπή άσκησε ενώπιον του Δικαστηρίου δύο προσφυγές λόγω παραβάσεως, υποστηρίζοντας ότι η Ρουμανία και η Ιρλανδία δεν είχαν μεταφέρει πλήρως την οδηγία 2015/849 στο εσωτερικό δίκαιο εντός της ταχθείσας με τις αντίστοιχες αιτιολογημένες γνώμες προθεσμίας ούτε είχαν ανακοινώσει τα αντίστοιχα εθνικά μέτρα μεταφοράς. Επιπλέον, η Επιτροπή ζήτησε, βάσει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ², να υποχρεωθούν η Ρουμανία και η Ιρλανδία, αφενός, στην καταβολή ημερήσιας χρηματικής ποινής, από την ημερομηνία δημοσίευσής της αποφάσεως λόγω παραβάσεως της υποχρεώσεως ανακοινώσεως των μέτρων μεταφοράς της ίδιας οδηγίας, και, αφετέρου, στην καταβολή κατ' αποκοπήν ποσού. Στη συνέχεια, η Επιτροπή ενημέρωσε το Δικαστήριο ότι παραιτείται εν μέρει από την προσφυγή της, υπό την έννοια ότι δεν ζητούσε πλέον την επιβολή ημερήσιας χρηματικής ποινής, δεδομένου ότι το αίτημα αυτό είχε καταστεί άνευ αντικειμένου κατόπιν της πλήρους μεταφοράς της οδηγίας 2015/849 στο ρουμανικό και στο ιρλανδικό δίκαιο.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ρουμανία και η Ιρλανδία αμφισβήτησαν την εφαρμογή του συστήματος κυρώσεων του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ. Τα δύο κράτη μέλη υποστήριξαν επίσης ότι το αίτημα της Επιτροπής περί επιβολής υποχρεώσεως καταβολής κατ' αποκοπήν ποσού ήταν όχι μόνον αδικαιολόγητο, αλλά και δυσανάλογο σε σχέση με τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως και με τον σκοπό που επιδιώκουν αυτού του είδους οι χρηματικές κυρώσεις. Προσήψαν στην Επιτροπή ότι δεν αιτιολόγησε κατά τρόπο εμπειριστατωμένο και σε σχέση με κάθε συγκεκριμένη περίπτωση την απόφασή της να ζητήσει την επιβολή τέτοιας κυρώσεως εν προκειμένω.

Με δύο αποφάσεις που εκδόθηκαν στις 16 Ιουλίου 2020, το τμήμα μείζονος συνθέσεως του Δικαστηρίου δέχθηκε τις προσφυγές της Επιτροπής. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο διαπίστωσε,

¹ Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ 2015, L 141, σ. 73).

² Το άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ παρέχει στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να επιβάλει στο οικείο κράτος μέλος χρηματική κύρωση (κατ' αποκοπήν ποσό ή ημερήσια χρηματική ποινή) στην περίπτωση που το κράτος μέλος αυτό παρέβη «την υποχρέωσή του να ανακοινώσει τα μέτρα μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο μιας οδηγίας της Ένωσης» στην Επιτροπή.

κατά πρώτον, ότι, κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, η Ρουμανία και η Ιρλανδία δεν είχαν θεσπίσει τα εθνικά μέτρα για τη μεταφορά της οδηγίας 2015/849 στην εσωτερική έννομη τάξη ούτε είχαν ανακοινώσει τέτοια μέτρα στην Επιτροπή και, ως εκ τούτου παρέβησαν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από την οδηγία αυτή.

Κατά δεύτερον το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ έχει εφαρμογή στις εν λόγω υποθέσεις³. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο υπενθύμισε ότι η υποχρέωση ανακοινώσεως των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, κατά την έννοια της ως άνω διατάξεως, αφορά την υποχρέωση των κρατών μελών να διαβιβάζουν αρκούντως σαφείς και ακριβείς πληροφορίες όσον αφορά τα μέτρα μεταφοράς μιας οδηγίας. Η συμμόρφωση προς την υποχρέωση αυτή απαιτούσε στις υπό κρίση υποθέσεις τα κράτη μέλη να αναφέρουν, για κάθε διάταξη της εν λόγω οδηγίας, την ή τις εθνικές διατάξεις που διασφάλιζαν τη μεταφορά της στο εσωτερικό δίκαιο. Επισημαίνοντας ότι η Επιτροπή είχε αποδείξει την παράλειψη ανακοινώσεως, εκ μέρους της Ρουμανίας και της Ιρλανδίας, των μέτρων μεταφοράς της οδηγίας 2015/849 στην εσωτερική έννομη τάξη εντός της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, το Δικαστήριο έκρινε, πρώτον, ότι η κατά τα ανωτέρω διαπιστωθείσα παράβαση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω διατάξεως.

Δεύτερον, το Δικαστήριο υπενθύμισε ότι η Επιτροπή δεν οφείλει να αιτιολογεί σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση την απόφασή της να ζητήσει την επιβολή χρηματικής κυρώσεως δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο έκρινε ότι οι προϋποθέσεις εφαρμογής της διατάξεως αυτής δεν είναι δυνατό να είναι πιο περιοριστικές από εκείνες που διέπουν την εφαρμογή του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, στο μέτρο που το άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ αποτελεί απλώς στοιχείο παρεπόμενο της διαδικασίας λόγω παραβάσεως, η δε κίνηση της διαδικασίας αυτής εμπίπτει στη διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής, ως προς την οποία το Δικαστήριο δεν μπορεί να ασκήσει δικαστικό έλεγχο. Αυτή η μη αιτιολόγηση δεν θίγει τις δικονομικές εγγυήσεις που παρέχονται στο οικείο κράτος μέλος, στο μέτρο που το Δικαστήριο, όταν επιβάλλει τέτοια κύρωση, οφείλει να την αιτιολογεί.

Εντούτοις, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι η Επιτροπή υποχρεούται να αιτιολογεί τη φύση και το ύψος της ζητούμενης χρηματικής κυρώσεως, λαμβάνοντας συναφώς υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές που η ίδια έχει θεσπίσει, δεδομένου ότι, στο πλαίσιο διαδικασίας κινηθείσας κατ' εφαρμογήν του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο διαθέτει μόνον περιορισμένη εξουσία εκτιμήσεως. Πράγματι, σε περίπτωση που διαπιστώσει παράβαση, το Δικαστήριο δεσμεύεται από τις προτάσεις της Επιτροπής ως προς τη φύση της χρηματικής κυρώσεως και ως προς το μέγιστο ποσό της κυρώσεως που μπορεί να επιβάλει.

Κατά τρίτον, όσον αφορά την επιβολή κατ' αποκοπήν ποσού στις υπό κρίση υποθέσεις, το Δικαστήριο υπενθύμισε ότι ο σκοπός που επιδιώκεται με τη θέσπιση του μηχανισμού του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ είναι όχι μόνο να παρακινηθούν τα κράτη μέλη να παύσουν, το συντομότερο δυνατό, παράβαση η οποία ελλείπει ενός τέτοιου μέτρου θα έτεινε να συνεχιστεί, αλλά και να καταστεί πιο ευέλικτη και ταχεία η διαδικασία για την επιβολή χρηματικών κυρώσεων για τις παραβάσεις της υποχρεώσεως ανακοινώσεως εθνικού μέτρου μεταφοράς οδηγίας η οποία εκδόθηκε σύμφωνα με τη νομοθετική διαδικασία. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο έκρινε ότι προσφυγή της Επιτροπής με την οποία, όπως εν προκειμένω, ζητείται η επιβολή υποχρεώσεως καταβολής κατ' αποκοπήν ποσού δεν μπορεί να απορριφθεί ως δυσανάλογη για τον λόγο και μόνον ότι έχει ως αντικείμενο παράβαση η οποία, καίτοι διήρκεσε για κάποιο χρονικό διάστημα, είχε τερματισθεί κατά το χρονικό σημείο εξετάσεως των πραγματικών περιστατικών από το Δικαστήριο, στο μέτρο που η επιβολή της υποχρεώσεως καταβολής κατ' αποκοπήν ποσού στηρίζεται στην αποτίμηση των συνεπειών της μη εκτελέσεως των υποχρεώσεων του οικείου κράτους μέλους επί των ιδιωτικών και δημοσίων συμφερόντων, ιδίως όταν η παράβαση έχει συνεχιστεί επί μακρό χρονικό διάστημα.

Κατά τέταρτον, όσον αφορά τον υπολογισμό του κατ' αποκοπήν ποσού το οποίο είναι προσήκον να επιβληθεί στις υπό κρίση υποθέσεις, το Δικαστήριο υπενθύμισε ότι, κατά την άσκηση της

³ Το Δικαστήριο εφάρμοσε για πρώτη φορά τη διάταξη αυτή της Συνθήκης ΛΕΕ με την απόφασή του της 8ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα) (C-543/17). βλ. επίσης το ΑΤ αριθ. 88/19.

εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει στον οικείο τομέα, όπως η εξουσία αυτή οριοθετείται από τις προτάσεις της Επιτροπής, στο ίδιο εναπόκειται να καθορίζει το ύψος του κατ' αποκοπήν ποσού στην καταβολή του οποίου μπορεί να υποχρεωθεί κράτος μέλος δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, κατά τρόπον ώστε αυτό να είναι, αφενός, προσαρμοσμένο στις περιστάσεις και, αφετέρου, ανάλογο προς τη διαπραχθείσα παράβαση. Μεταξύ των κρίσιμων, συναφώς, παραγόντων περιλαμβάνονται, ιδίως, η σοβαρότητα της διαπιστωθείσας παραβάσεως, το χρονικό διάστημα για το οποίο εξακολούθησε η παράβαση, καθώς και η ικανότητα πληρωμής του οικείου κράτους μέλους.

Όσον αφορά, πρώτον, τη σοβαρότητα της παραβάσεως, το Δικαστήριο έκρινε ότι, μολονότι η Ρουμανία και η Ιρλανδία έθεσαν τέρμα στην προσαπτόμενη παράβαση κατά τη διάρκεια της δίκης, γεγονός παραμένει ότι η παράβαση αυτή υφίστατο κατά τη λήξη της προθεσμίας που τάχθηκε με τις αντίστοιχες αιτιολογημένες γνώμες, ούτως ώστε η αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ένωσης δεν ήταν πάντοτε διασφαλισμένη.

Όσον αφορά, δεύτερον, τον υπολογισμό της διάρκειας της παραβάσεως, το Δικαστήριο υπενθύμισε ότι αυτός πρέπει, καταρχήν, να θεωρείται ότι γίνεται κατά τον χρόνο κατά τον οποίο το Δικαστήριο εξετάζει τα πραγματικά περιστατικά, ήτοι κατά την ημερομηνία περατώσεως της διαδικασίας. Όσον αφορά το χρονικό σημείο έναρξης της περιόδου που πρέπει να ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό του ύψους του κατ' αποκοπήν ποσού το οποίο πρέπει να επιβληθεί κατ' εφαρμογήν του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, η ημερομηνία που πρέπει να ληφθεί υπόψη προς τον σκοπό εκτιμήσεως της διάρκειας της παραβάσεως δεν είναι η ημερομηνία λήξεως της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας (η οποία χρησιμοποιείται για τον καθορισμό της επιβλητέας ημερήσιας χρηματικής ποινής), αλλά η ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο που προβλέπει η επίμαχη οδηγία. Πράγματι, η διάταξη αυτή σκοπεί στην παροχή ισχυρότερου κινήτρου στα κράτη μέλη για τη μεταφορά των οδηγιών στην εθνική έννομη τάξη τους εντός των προθεσμιών που καθορίζονται από τον νομοθέτη της Ένωσης και στη διασφάλιση της πλήρους αποτελεσματικότητας της νομοθεσίας της Ένωσης. Εξάλλου, οποιαδήποτε άλλη λύση θα ισοδυναμούσε με υπονόμηση της πρακτικής αποτελεσματικότητας των διατάξεων των οδηγιών που καθορίζουν την ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να τεθούν σε ισχύ τα μέτρα μεταφοράς τους και με την παροχή πρόσθετης προθεσμίας μεταφοράς, της οποίας η διάρκεια θα κυμαινόταν, επιπλέον, ανάλογα με την ταχύτητα με την οποία η Επιτροπή κινεί την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία, χωρίς εντούτοις η διάρκεια της προθεσμίας αυτής να μπορεί να ληφθεί υπόψη κατά την εκτίμηση της διάρκειας της επίμαχης παραβάσεως. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η παράβαση της Ρουμανίας και της Ιρλανδίας διήρκεσε λίγο περισσότερο από δύο έτη.

Όσον αφορά, τρίτον, την ικανότητα πληρωμής του οικείου κράτους μέλους, το Δικαστήριο υπενθύμισε ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η πρόσφατη εξέλιξη του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) του εν λόγω κράτους μέλους, ως έχει κατά τον χρόνο της εξετάσεως των πραγματικών περιστατικών από το Δικαστήριο.

Κατά συνέπεια, λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των περιστάσεων των υπό κρίση υποθέσεων και υπό το πρίσμα του περιθωρίου εκτιμήσεως που αναγνωρίζεται στο Δικαστήριο από το άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο υποχρέωσε τη Ρουμανία και την Ιρλανδία να καταβάλουν στην Επιτροπή κατ' αποκοπήν ποσό ύψους 3 000 000 ευρώ και 2 000 000 ευρώ αντιστοίχως.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή λόγω παραβάσεως, στρεφόμενη κατά κράτους μέλους το οποίο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, μπορεί να ασκηθεί από την Επιτροπή ή από άλλο κράτος μέλος. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη παραβάσεως, το καθού κράτος μέλος πρέπει να συμμορφωθεί με την απόφαση το συντομότερο.

Όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι το κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε προς την απόφαση, μπορεί να ασκήσει νέα προσφυγή, ζητώντας την επιβολή χρηματικών κυρώσεων. Πάντως, σε περίπτωση μη ανακοινώσεως στην Επιτροπή των μέτρων για τη μεταφορά μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, το Δικαστήριο μπορεί, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, να επιβάλει κυρώσεις με την πρώτη του απόφαση.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το κείμενο των αποφάσεων [C-549/18](#) και [C-550/18](#) είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582